

นักวิจัย ม.เกษตร ใช้ระบบไหลลอยฟ้า พัฒนาและขยายพันธุ์สตรอเบอรี่ เพิ่มผลผลิต สร้างรายได้ให้ชาวไทยภูเขา

สตรอเบอรี่ : พืชเศรษฐกิจ ต้นกำเนิดจากโครงการหลวง เป็นผลไม้ที่มีรสชาติอร่อยเป็นที่รู้จักกันมาหลายร้อยปีแล้ว ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ก็มาจากการผสมพันธุ์ใหม่ที่ทำให้ผลผลิตที่ยาวนาน การนำระบบการปลูกแบบดูแลอย่างใกล้ชิดมาใช้ ตลอดจนการเลือกพื้นที่ปลูกที่มีความเหมาะสมมากกว่าในอดีต ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่ส่วนใหญ่จะอยู่ทางภาคเหนือ เพราะมีอากาศหนาวเย็น เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และในพื้นที่บางจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเช่น เลย และเพชรบูรณ์ เป็นต้น และในอนาคตสตรอเบอรี่มีแนวโน้มที่สามารถปลูกได้ในพื้นที่ภาคกลางแถบจังหวัดกาญจนบุรี

ดร.ณรงค์ชัย พิพัฒน์ธนวงศ์ ผู้อำนวยการสถาบันค้นคว้าและพัฒนาระบบนิเวศเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หัวหน้าโครงการวิจัยโครงการสตรอเบอรี่ ได้เปิดเผยว่า พ.ศ.2512

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงก่อตั้งโครงการหลวงหรือ "มูลนิธิโครงการหลวง" ใน

ปัจจุบัน ซึ่งหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี เป็นประธานมูลนิธิฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยอนุรักษ์ดินน้ำลำธารของพื้นที่ทางภาคเหนือของประเทศไทย และหยุดยั้งการปลูกฝิ่นของชาวไทยภูเขาโดยหาพืชมาปลูกทดแทน โครงการวิจัยสตรอเบอรี่เป็นหนึ่งในโครงการดังกล่าวที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นผู้รับผิดชอบ โดยได้รับทุนวิจัยจากฝ่าย

งานวิจัยกระทรวงเกษตร ประเทศสหรัฐอเมริกา Agricultural Research Service USDA ที่ได้สนับสนุนสตรอเบอรี่สายพันธุ์ต่างๆ เพื่อทดลองปลูกในสถานีทดลองเกษตรที่มีระดับความสูงที่ต่างกัน รวมทั้งศึกษาโรค แมลง การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อ ตลอดจนด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรชาวเขาปลูกสตรอเบอร์รี่พันธุ์ใหม่ๆ หลายสายพันธุ์ และพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกเป็นการค้าส่วนใหญ่ของประเทศ ได้แก่ พันธุ์พระราชทาน 16, 50, 70 และ 72 โดยเฉพาะพันธุ์ 72 (Tochiotome) ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมเป็นการค้าแบบไร้ประทานผลสด และเมื่อปี พ.ศ.2542 และได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกันอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้นำเทคนิควิธีการปลูกและขยายพันธุ์สตรอเบอร์รี่แบบไหลลอยฟ้ามาใช้ เพื่อให้ได้ต้นแม่พันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่ปราศจากโรคโดยเฉพาะโรคที่มักแพร่ระบาดทางดิน

ดร.ณรงค์ชัย ได้กล่าวถึง "ระบบไหลลอยฟ้า" (Sky-runner system) ว่าเป็นการนำต้นแม่พันธุ์ที่ปลอดเชื้อโรคไปปลูกเป็นแถวในรางหรือภาชนะที่ยกขึ้นสูงจากระดับของพื้นดินประมาณ 1.6 - 1.8 เมตร ภายในโรงเรือนหลังคาพลาสติกมุงตาข่าย ปัจจุบันนิยมปลูกในวัสดุปลูกแบบที่ไม่มีดินเป็นส่วนผสม (Soiless media) และปล่อยให้ไหลแต่ละเส้นห้อยลงได้อย่างอิสระ ซึ่งไหลแต่ละต้นจะไม่สัมผัสกับพื้นดินเลย ทำให้ไหลและต้นไหลสตรอเบอร์รี่สะอาดและปราศจากโรค และได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระบบไหลลอยฟ้านี้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูก สตรอเบอร์รี่ได้รู้จักกันอย่างกว้างขวางด้วย

ขณะนี้ทีมนักวิจัยกำลังผสมพันธุ์สตรอเบอร์รี่สายพันธุ์ใหม่ที่สถานีวิจัยคอกอปปู และสถานีเกษตรหลวง อ่างาง จังหวัด

เชียงใหม่ เพื่อเป็นแปลงทดลองครบวงจรที่มีทั้งระบบการปลูก การผลิต การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเพื่อผลิตต้นพันธุ์ และศึกษาสายพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสตรอเบอร์รี่พันธุ์ใหม่ที่มีขนาดผลที่ใหญ่กว่าพันธุ์พระราชทาน 72 ที่มีรสหวาน เนื้อในสีแดงสด ผลรูปทรงหัวใจและแข็งแรงทนต่อการขนส่ง ให้ผลผลิตต่อต้นสูง ซึ่งโดยรวมแล้วมีคุณสมบัติที่ดีเหมาะแก่การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเพื่อการค้าประเภทไร้ประทานผลสด และยังเป็นสายพันธุ์ลูกผสมของประเทศไทยเองด้วย ขณะนี้นักวิจัยกำลังเร่งทำการขยายต้นพันธุ์ให้มีปริมาณมาก เพื่อการทดสอบในขั้นต่อไป และให้เพียงพอต่อการนำไปส่งเสริมแก่เกษตรกรในช่วง 2 - 3 ปีข้างหน้า

